

Thinking Forward

Multiple chapters on (ex)changing Europe

EU 2004

Nederlands Cultureel Voorzitterschapsprogramma

Inleiding

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken heeft, mede namens de staatssecretaris van OCW, opdracht verleend aan het Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten om samen met de Mondriaan Stichting zorg te dragen voor de culturele activiteiten tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de EU. De activiteiten zullen zich concentreren op de tien nieuwe lidstaten. Ze hebben betrekking op presentatie van Nederlandse kunst in de nieuwe lidstaten en die van kunst uit deze nieuwe lidstaten in Nederland. Hiervoor is € 1.850.000 ter beschikking gesteld.

Nederland wil het voorzitterschap aangrijpen om de culturele banden met de toetredende landen aan te halen. Om deel te kunnen nemen aan de Europese eenwording moeten landen vanzelfsprekend beschikken over kennis van de culturen die er invloed op uitoefenen. Nederland kent de culturele kwaliteiten van de toetredende landen nauwelijks, omdat die lange tijd geen onderwerp van cultureel of politiek debat waren. Waarschijnlijk geldt dat omgekeerd ook voor de kennis van die landen over de culturele kwaliteiten van Nederland.

De diversiteit in de EU wordt met de komst van de tien vergroot. De Midden-Europese landen bestaan naast een klein aantal grote steden uit een enorme oppervlakte aan platteland. Op dat platteland heersen vaak krachtige tradities en de steden kennen een lange en rijke cultuurhistorie. Een aantal steden speelt daarbij opnieuw een rol in hedendaagse ontwikkelingen en profileert zich momenteel cultureel krachtig. Steden als Praag, Warschau, Boedapest en Ljubljana veroverden zich een eigen positie binnen de internationale wereld van kunst en cultuur.

Uitgangspunten

Nederland profileerde zich de laatste decennia binnen de EU als maatschappelijk en cultureel innovator. Als we kunst als een verbijzondering van cultuur beschouwen, dan hoort in een programma rondom het Nederlands voorzitterschap de nadruk te liggen op dynamiek, op de hedendaagse kunsten. Dat biedt Nederland een kans om zich zowel onderscheidend te profileren als om de betrekkingen met de toetredende landen inhoudelijk te verdiepen.

De intentie van het programma als geheel wordt uitgedrukt in :

THINKING FORWARD

Multiple chapters on (ex)changing Europe

Onder die titel vinden van 1 juli tot en met 31 december 2004 een aantal projecten plaats op het gebied van hedendaagse kunst en cultuur.

Kunst is bij uitstek het gebied waar sociale en politieke ideeën in vrijheid kunnen worden besproken en uitgetoet. Het programma 'Thinking Forward' omvat enkele projecten die met name op zoek gaan naar betekenissen van de *Europese eenwording*, los van de vanzelfsprekende economische en politieke uitgangspunten.

Zo zullen met name door middel van de serie beeldende kunstprojecten de posities van en meningen over de toekomst van de EU worden verkend. Daarbij zal worden gekeken naar de manier waarop de ruimte van de uitgebreide Europese Unie samen gedeeld kan worden. Het begrip en de verwachtingen van de EU verschillen immers behoorlijk tussen de oude en nieuwe democratieën. De huidige EU ondergaat momenteel een periode van politieke en economische teleurstellingen. In de landen die op het punt staan toe te treden tot de Europese Unie bestaan juist hoge verwachtingen, met name ten aanzien van de belofte van economische welvaart.

Binnen de omvattende titel 'Thinking Forward' zijn er drie thema's waarvan het naar onze mening belangrijk is om naar de huidige ontwikkelingen in Europa te kijken: *Fortress Europe*, *Who if not we* en *What moves the soul*. Sommige projecten omvatten alle drie de thema's en andere concentreren zich rond één (of een bepaald) thema.

Onder het thema *Fortress Europe* worden programmaonderdelen samengebracht die gaan over twijfels ten aanzien van het perspectief dat de EU biedt. Het optimistische concept *Who if not we* gaat over de bijdrage van de kunsten aan een betere wereld. Dit concept moedigt aan om zelf verantwoordelijkheid te nemen en actief vorm te geven aan eigen hoop en dromen. *What moves the soul* benadrukt dat de deelname in de EU erkenning vraagt van ieders eigen individualiteit en onderscheidende identiteit. *What moves the soul* gaat over het 'eigene', over culturele iconen, klanken, smaken en geuren die het land maken tot wat het is, tot wat het onderscheidt van andere landen.

Werkwijze

Het programmateam, bestaande uit Han Bakker (intendant), Maria Havlavjova (curator beeldende kunst) en Henk Scholten (coördinator podiumkunsten), is begin september 2003 aan de slag gegaan en heeft medio oktober 2003 een programma op hoofdlijnen gepresenteerd. De opdracht om een samenhangend programma te maken, het aantal landen waarop het programma zich richt, het beschikbare budget en de beperkte tijd die nog ter beschikking staat, noodzaakten het team binnen korte tijd keuzes te maken. De programmaonderdelen moeten nog op haalbaarheid worden getoetst. Bovendien zijn nog niet alle mogelijkheden verkend en zijn nog niet alle binnengekomen voorstellen bestudeerd. De intendant heeft medio november 2003 korte bezoeken gebracht aan de betreffende ambassades om kennis te maken. Het doel daarvan was het bespreken van de ideeën die ter plekke leven en te bekijken of ze passen binnen de opzet en de mogelijkheden van het programma.

Per land worden specifieke projecten ontwikkeld. Gezocht wordt naar aansluiting bij voor Nederlandse instellingen interessante organisaties, omdat dat naar onze mening de beste kans op het creëren van op de toekomst gerichte relaties biedt. Bovendien zijn dergelijke instellingen in staat voor de activiteiten een goed publiek te interesseren.

Het programmateam is in het algemeen gesproken zelf geen producent maar sluit contracten af met partners. Bij de projectpartners moet daarom voldoende eigen productiecapaciteit aanwezig zijn. Het team maakt keuzes, coördineert, begeleidt inhoudelijk en publicitair en (co-)financiert in voorkomende gevallen. Overeenkomsten met partners zijn taakstellend.

Uitbreiding van het activiteitenbudget middels sponsors en fondsen wordt momenteel onderzocht. Medio maart 2004 sluit de programmering.

Andere subsidiemogelijkheden

Voor projecten die geen deel uitmaken van het (concept) kernprogramma zijn er wellicht subsidiemogelijkheden bij de fondsen. Daarover kunt u het beste contact opnemen met het Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten (voor projecten op het terrein van de amateurkunst en de professionele podiumkunsten) en met de Mondriaan Stichting voorzover het gaat om beeldende/actuele kunst.

Wanneer onderdelen van het (concept) kernprogramma geen doorgang vinden, wordt daarvoor vervanging gezocht. Daarom wordt het team graag door u op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond uw project. Mocht u bij één van de fondsen subsidie aanvragen voor uw project dan ontvangt het EU programmateam graag een kopie van de aanvraag/het aanvraagformulier.

Mocht uw project in een van de nieuwe lidstaten met Hgis-cultuurmiddelen gefinancierd worden, dan kan het eventueel worden meegenomen in het programma-annex, dat willen zeggen dat het wordt meegenomen in de algehele publiciteit voor het culturele programma. Heeft u hierin interesse laat het dan weten vóór 29 februari 2004. Voorstellen/ projecten die na 1 maart 2004 worden ingediend kunnen niet meer worden opgenomen in het programma.

Heeft u nog vragen dan kunt u contact opnemen met:

Thinking Forward/Cultureel programma EU 2004

Bregje Deben (office manager)

P/a Mondriaan Stichting

Jacob Obrechtstraat 56

1071 KN Amsterdam

tel: 020-6762032

email: info@cp2004.nl